

YÖNETMELİK

İçişleri Bakanlığında:

**İNSAN TİCARETİYLE MÜCADELE VE MAĞDURLARIN
KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Temel İlke

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı ve kapsamı; insan ticareti suçunun önlenmesi, insan ticaretiyle mücadele, insan hakları kapsamında Türk vatandaşı ve yabancı ayrımı gözetilmeksizin insan ticareti mağdurlarının korunması, yabancı mağdura ikamet izni verilmesi ve mağdurlara sunulacak destek hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, Türk vatandaşı veya yabancı ayrımı gözetmeksizin insan ticaretine konu olmuş gerçek kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 121 inci maddesine ve 30/1/2016 tarihli ve 6667 sayılı Kanunla uygun bulunan Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakan: İçişleri Bakanını,
- b) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- c) Çocuk: 18 yaşını doldurmamış ve ergin olmamış kişiyi,
- ç) Daire Başkanlığı: İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi Başkanlığını,
- d) Değerlendirme raporu: İnsan ticareti mağduru ikamet izninin uzatılmasına veya iptaline, destek programının sonlandırılmasına ilişkin değerlendirmeleri içeren raporu,
- e) Düşünme süresi: Mağdurun, suçun sebep olduğu olumsuz etkilerden kurtulması ve yetkililerle işbirliği yapıp yapmayacağına serbest iradesiyle karar verebilmesi için tanınan otuz günlük süreyi,
- f) Genel Müdür: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü,
- g) Genel Müdürlük: Göç İdaresi Genel Müdürlüğünü,
- ğ) Gönüllü ve güvenli geri dönüş programı: Yabancı mağdurun tanımlama işlemi sonrasında, destek programının uygulandığı sırada veya program bitiminde destek programından yararlanmak istemediğini beyan veya talep etmesi hâlinde Genel Müdürlüğün koordinasyonu dâhilinde Müdürlük tarafından kendi ülkesine veya güvenli üçüncü ülkeye gönderilmesini,
- h) İkamet izni: İnsan ticareti mağduru ikamet iznini,
- ı) İl Komisyonu: İl İnsan Ticaretiyle Mücadele Koordinasyon Komisyonunu,
- i) İnsan ticareti: 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 80 inci maddesinde yaptırıma bağlanan fiilleri,
- j) İnsan ticareti mağduru tanımlama belgesi: Uzman personel tarafından hazırlanan uzman raporuna istinaden Müdürlük tarafından düzenlenen ve onaylanan formu,
- k) Kanun: 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununu,
- l) Kolluk: Jandarma, polis, sahil güvenlik ve gümrük muhafaza görevlilerini,
- m) Komisyon: İnsan Ticaretiyle Mücadele Koordinasyon Komisyonunu,
- n) Mağdur: İnsan ticareti suçuna maruz kalan veya kaldığı yönünde kuvvetli şüphe duyulan gerçek kişiyi,
- o) Mağdur destek hizmetleri: Düşünme süresinde ve sonrasında mağdurun güvenliği, sağlığı ve özel durumu gözetilerek, bilgilendirme ve rıza esasına dayalı olarak verilen mağdur destek programı ile gönüllü ve güvenli geri dönüş programını,
- ö) Mağdur destek programı: İnsan ticareti mağduruna düşünme süresi boyunca, mağdurun güvenliği, sağlığı ve özel durumu gözetilerek, bilgilendirme ve rıza esasına dayalı olarak verilen barınma, sağlık hizmetlerinden yararlanma, eğitim-öğretim, psiko-sosyal, hukuki ve sosyal hizmetler ile iş gücü piyasasına erişim, maddi-manevi destek ve tercümanlık hizmeti sağlanması ve buna benzer hizmetleri içeren program ile yargılama sürecinde Adalet Bakanlığı ile koordineli olarak verilecek destek programını,
- p) Müdür: İl veya ilçe Göç İdaresi Müdürlerini,
- r) Müdürlük: İl veya ilçe Göç İdaresi Müdürlüklerini,
- s) Sığınmaevi: Mağdurun güvenli şekilde barındırıldığı yeri,

ş) Tanımlama: İnsan ticareti suçuna maruz kalan veya kaldığı yönünde kuvvetli şüphe duyulan gerçek kişinin insan ticareti mağduru olarak belirlenmesini,

t) Ulusal eylem planı: İnsan ticaretinin önlenmesi, bu suçla mücadele ve insan ticaretinin süreçlerine ilişkin oluşturulan ve stratejileri belirleyen belgeyi,

u) Uzman personel: İl göç uzmanı, il göç uzman yardımcısı, psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog gibi alanında çalışan uzman personeli,

ü) Uzman raporu: Uzman personelin, insan ticareti suçunun göstergelerine yönelik detaylı inceleme ve yapılan mülakat sonrasında, kişi ile ilgili olarak insan ticareti mağduru olduğu veya olmadığı yönünde verilen kararı içeren raporu,

v) Vaka yöneticisi: Uzman raporunu ve risk analizini yapan vakanın tüm süreçlerini takip eden müdürlükte görevli uzman personeli,

y) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi, ifade eder.

Temel ilke

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında; insan haklarına dayalı, toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde, sosyal devlet ilkesine uygun, adil, etkili ve süratli bir usul izlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Önleme, Mücadele, Koordinasyon ve İşbirliği

Komisyon

MADDE 5 – (1) İnsan ticareti suçunu önleme ve bu suçla mücadeleye ilişkin politika ve stratejilerin oluşturulması konusunda çalışmalar yürütmek, eylem planı hazırlamak, kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak amacıyla Kanunun 117 nci maddesine istinaden Komisyon oluşturulur.

(2) Komisyon; Bakanlık Müsteşarı veya görevlendireceği Müsteşar yardımcısının başkanlığında Yargıtay Başkanlığı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı temsilcisi, Adalet, Aile ve Sosyal Politikalar, Avrupa Birliği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Milli Eğitim, Kültür ve Turizm, Dışişleri, Sağlık, Gümrük ve Ticaret Bakanlıkları ile Türkiye İnsan Hakları Kurumu, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Türkiye Barolar Birliğinin üst düzey temsilcileri ve Genel Müdürlük temsilcilerinden oluşur.

(3) Komisyon toplantılarına, ilgili diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra birimlerinin temsilcileri ile konuyla ilgili akademisyenler, uzmanlar ve sivil toplum kuruluşları çağrılabilir. Uluslararası veya hükümetler arası kuruluş temsilcileri de gözlemci olarak davet edilebilir.

(4) Komisyon, insan ticaretiyle mücadele ulusal koordinatörlük görevini de yerine getirir ve başkanı ulusal koordinatördür.

(5) Komisyon alt çalışma grupları oluşturmaya yetkilidir.

(6) Komisyon, insan ticareti konusunda yıllık olarak durum analizi yapmak amacıyla uzman görevlendirebilir veya akademisyen görevlendirilmesini yetkili kurum ve kuruluşlardan talep edebilir.

Toplantı ve gündem

MADDE 6 – (1) Komisyon, şubat ayında olağan olarak toplanır. Komisyon, gerekli görüldüğü hallerde Başkanın çağrısı üzerine olağanüstü toplanabilir. Üyeler, Komisyonun olağanüstü toplanmasına ilişkin Başkana öneride bulunabilir.

(2) Komisyon toplantıları, Genel Müdürlükte veya Komisyon Başkanının uygun göreceği yerde yapılır ve toplantı gündemi, yeri ve zamanı üyelere yazılı olarak bildirilir.

(3) Komisyon üyeleri gündeme alınmasını önerdikleri konuları Genel Müdürlüğe bildirirler.

(4) Komisyon, üyelerinin salt çoğunluğuyla toplanır. Toplantıya katılanların oy çokluğuyla karar alır. Komisyon kararları toplantı esnasında yazılır ve katılanlar tarafından imzalanır.

Komisyonun görevleri

MADDE 7 – (1) Komisyonun görevleri şunlardır:

a) İnsan ticaretiyle mücadele alanında politika ve stratejilerin oluşturulması konusunda çalışmalar yürütmek,
b) Ulusal eylem planlarına ilişkin konularda görüş ve önerilerde bulunmak,
c) İnsan ticaretiyle mücadelede ilgili bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyona ilişkin konuları görüşmek,

ç) İnsan ticareti suçunun önlenmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarca alınması gereken tedbirleri tespit etmek ve tespit edilen tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlara bildirmek,

d) Mağdurların korunması, barındırılması ve desteklenmesi ile ilgili önerilerde bulunmak,

e) İnsan ticaretine ilişkin ulusal ve uluslararası düzeyde verilerin toplanması, karşılaştırılması, uyumlaştırılması ve analizinin yapılması konusunda koordinasyonu sağlamak,

f) Genel Müdürlük tarafından hazırlanan yıllık raporu görüşmek,
g) İnsan ticaretiyle ilgili mevzuatın geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunmak,
ğ) İnsan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunması alanında iş ve işlemlerin yürütülmesine katkı sağlamak.

(2) Komisyonun sekretarya ve destek hizmetleri, Daire Başkanlığı tarafından yerine getirilir.

Yıllık rapor

MADDE 8 – (1) Genel Müdürlük; kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ile yerel ya da ulusal düzeyde mağdurlara hizmet sunan diğer kuruluşlar tarafından temin edilen bilgileri ve verileri analiz ederek ülke genelinde insan ticaretinin durumu hakkında yıllık rapor düzenler.

İl Komisyonu

MADDE 9 – (1) Genel Müdürlük tarafından uygun görülen illerde, insan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunmasına ilişkin iş ve işlemleri takip etmek ve koordinasyonu sağlamak üzere İl Komisyonu kurulur.

(2) İl Komisyonu, ilde Valinin veya Vali Yardımcısının başkanlığında, Belediye Başkanı, Cumhuriyet Başsavcısı, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürü, Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürü, İl Millî Eğitim Müdürü, İl Kültür ve Turizm Müdürü, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü, İl Sağlık Müdürü, İl Emniyet Müdürü, İl Jandarma Komutanı, İl Göç İdaresi Müdürü veya temsilcileri ile varsa Sahil Güvenlik Komutanlığı, Gümrük Muhafaza Teşkilatı ve İldeki Baro temsilcisinden oluşur.

(3) İl Komisyonu toplantılarına ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluş temsilcileri davet edilebilir.

(4) İl Komisyonlarının görev ve çalışmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(5) İl Komisyonunun sekretarya ve destek hizmetleri, Müdürlük tarafından yerine getirilir.

Acil yardım ve ihbar hattı

MADDE 10 – (1) Genel Müdürlük tarafından Acil Yardım ve İhbar Hattı kurulur, işletilir veya işletirilir. Bu amaçla Genel Müdürlük tarafından kurulan çağrı merkezleri, Acil Yardım ve İhbar Hattı olarak da kullanılabilir.

(2) Acil Yardım ve İhbar Hattına yapılan bildirimlerle ilgili olarak, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 158 inci maddesi çerçevesinde işlem yapılır.

(3) Acil Yardım ve İhbar Hattı görevlileri, kendilerine intikal eden kişisel bilgileri yasalarla yetkilendirilen merciler ile görevleri gereği bilgi sahibi olması gerekenler dışında hiçbir kişi ya da kurumla paylaşamazlar.

(4) Acil Yardım ve İhbar Hattına yapılan bildirimler, kayıt altına alınır ve beş yıl süreyle saklanır.

(5) Acil Yardım ve İhbar Hattı görevlileri, yapılan ihbar, şikâyet ve bildirimleri olayın olduğu yer kolluk birimine ve Müdürlüğe bildirir.

(6) Kolluk, Acil Yardım ve İhbar Hattından kendisine yönlendirilen ihbar, şikâyet ve bildirimlerle ilgili Müdürlüğe bilgi vermek ve yapılan işlem sonucu hakkında geri bildirim yapmakla yükümlüdür.

Talebin azaltılmasına yönelik faaliyetler

MADDE 11 – (1) Genel Müdürlük, insan ticaretine yol açan, kadın ve çocuklar başta olmak üzere, kişilerin her türlü istismarına sebep olan talebi engellemek için eğitici, sosyal ve kültürel alanlarda bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri yürütür.

(2) Bu faaliyetler, ilgili Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı ile Genel Müdürlük arasında işbirliği halinde yürütülür.

Eğitim ve farkındalık faaliyetleri

MADDE 12 – (1) Genel Müdürlük; kolluk personeline, mağdurlar ile karşılaşma ihtimali yüksek olan kamu kurum ve kuruluşlarının görevlilerine ve sivil toplum kuruluşlarının çalışanlarına yönelik eğitim çalışmaları düzenler.

(2) Genel Müdürlük, yükseköğretim kurumları da dâhil olmak üzere insan ticaretinin önlenmesine yönelik araştırmaları teşvik eder.

(3) Genel Müdürlük, kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, mahalli idareler, yükseköğretim kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde, bireylerin insan ticareti suçuna maruz kalmalarını engellemek amacıyla uygun olan yazılı, görsel iletişim araçları ve materyalleri aracılığıyla farkındalık faaliyetleri ve eğitim programları düzenler.

(4) Genel Müdürlüğün talebiyle Millî Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı gibi kurum ve kuruluşların merkez ve taşra teşkilatı eğitim müfredatında insan ticareti suçu konusuna yer verebilir.

Tüzel kişilerin sorumluluğu

MADDE 13 – (1) Tüzel kişilerin sorumluluğuna ilişkin, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 60 ıncı maddesi hükmü uygulanır.

Veri tabanı oluşturulması, kişisel verilerin gizliliği ve paylaşımı

MADDE 14 – (1) Genel Müdürlük, mağdurlara, insan tacirlerine, insan ticareti sürecine ve adli makamlar tarafından yapılan işlemlere ilişkin toplanan verileri ilgili kurum ve kuruluşlardan talep eder. İlgili kurumlar talep edilen verileri ivedilikle Genel Müdürlüğe iletir.

(2) Genel Müdürlük, bu Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemlerin yürütülmesi sırasında ilgili Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarından bilgi, belge ve istatistik talep edebilir. Bu talepler geciktirilmeksizin yerine getirilir.

(3) Toplanan kişisel veriler konusunda gizlilik esastır.

(4) İnsan ticaretine ilişkin terimlerin, tanımların ve insan ticaretine maruz kalmış kişilerin tespitinde kullanılan ölçütlerin ulusal düzeyde standartlaştırılması sağlanır.

(5) İnsan ticareti ile mücadele ve mağdurların korunması süreci kapsamındaki yetkililer ve görevliler; edindikleri gizlilik taşıyan her tür bilgi ve belge ile kişisel sırları yetkililerden başkasına açıklayamaz, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamaz.

(6) Mağdurun kimliğine ve güvenliğine ilişkin kişisel veriler, aile üyelerinin tespiti ve bulunmasına yönelik işlemler dışında hiçbir surette kimseye açıklanamaz.

(7) İnsan ticareti mağdurlarının korunmasına yönelik Genel Müdürlükçe yürütülen iş ve işlemler konusunda, araştırma, alan taraması ve anket çalışması Genel Müdürlüğün iznine tabidir. Özel kanunlarda yer verilen ilgili hükümler saklıdır.

İşbirliği

MADDE 15 – (1) Genel Müdürlük, insan ticaretinin önlenmesi, mücadele edilmesi, mağdur tanımlama süreci, mağdurların korunması, barındırılması ve geri dönüş işlemleri alanında, ilgili bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, sivil toplum kuruluşları, yükseköğretim kurumları, akademisyenler, yerli ve yabancı uzmanlar ile suçun sınır aşan özelliğini göz önünde bulundurarak ilgili ülkeler, uluslararası ve hükümetler arası kuruluşlarla işbirliği yapabilir.

(2) Genel Müdürlük, kaynak ülkelerle, insan ticaretinin önlenmesi, mağdurların korunması ve desteklenmesi alanında işbirliği yapabilir.

(3) İnsan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunması alanında bu Yönetmelikte düzenlenmeyen hâllerde Genel Müdürlük, ilgili kurum ve kuruluşlardan her türlü destek talebinde bulunabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mağdur Tanımlaması ve İkamet İzni

İhbar, şikâyet ve bildirim

MADDE 16 – (1) Mağdur olduğunu beyan eden veya insan ticareti suçundan haberdar olan herkes durumu yazılı, sözlü veya elektronik olarak, acil yardım ve ihbar hattına, Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluğa ihbar eder.

(2) Genel Müdürlüğe, Müdürlüklere, acil yardım ve ihbar hattına yapılan ihbar ve şikâyetler derhal Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluğa bildirilir.

(3) Valilik veya Kaymakamlığa yapılan ihbar veya şikâyet, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(4) Sivil toplum kuruluşları kendilerine yapılan insan ticareti suçu ile ilgili ihbarları, Müdürlüğe, kolluğa veya Cumhuriyet Başsavcılığına bildirir.

(5) Sözlü yapılan şikâyet ve ihbarlar hakkında tutanak düzenlenir ve tutanak Cumhuriyet Başsavcılığına en seri vasıtalarla iletilir.

(6) Kolluk, insan ticareti suçu kapsamında soruşturma başlatılan kamu görevlileri hakkında Cumhuriyet Savcılığının izniyle Genel Müdürlüğe derhal bilgi verir.

(7) İnsan ticareti mağduru ile karşılaşma ihtimali yüksek olan Aile ve Sosyal Politikalar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik ve Sağlık Bakanlığı gibi kurum ve kuruluşlar mağdur olduklarından şüphelendikleri kişiyi Acil Yardım ve İhbar Hattına ve ayrıca ivedilikle Müdürlüğe, kolluğa veya Cumhuriyet Başsavcılığına bildirir.

Mağdur tanımlaması

MADDE 17 – (1) Kolluk, yapılan operasyonlarda kişilerin zorla çalıştırılması, fuhşa konu olmaları, zorla hizmet ettirme, zorla evlendirme, organ ve dokularından yararlanma, çocuk işçiliği, çocukların suçta kullanılmaları ve çocukların dilendirilmesi, evlatlık verilmesi gibi insan ticareti suçu kapsamında değerlendirilebilecek vakalarda Müdürlükle irtibata geçer.

(2) Fuhuşla mücadele kapsamında yapılan operasyonlar sırasında tespit edilen veya fuhşa sürüklenen kişilerin insan ticareti mağduru olabileceği değerlendirilerek, ön tespitin titizlikle yapılması sağlanır ve kamu sağlığı açısından tehdit oluşturabilecek hastalık taşıma riski olduğundan, öncelikle işlemleri tamamlanır.

(3) Kollukta, görüşme sırasında muhtemel mağdurlardan 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanununun 234 üncü maddesi kapsamında olanlara baro tarafından avukat görevlendirilir.

(4) Mağdur olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe duyulan kişilerle ilgili olarak, genel adli muayene raporu ve ilgili belgelerle birlikte mağdurun Müdürlüğe sevki kolluk tarafından sağlanır.

(5) Kolluk birimlerinin talebi hâlinde Müdürlükte görevli uzman personelden en az biri, insan ticareti suçunun göstergelerine yönelik detaylı inceleme yapmak ve görüşme sırasında hazır bulunmak üzere görevlendirilir.

(6) Müdürlük tarafından görevlendirilen uzman personel, mağdurun içinde bulunduğu psikolojik durumu göz önünde bulundurarak uygun bir ortamda veya mağdurun bulunduğu yerde Ek-1'de yer alan tutanağa göre mülakat yapar.

(7) Müdürlük personeli tarafından muhtemel insan ticareti mağdurları ile gerçekleştirilen mülakatlar esnasında, kolluk birimleri tarafından alınan ifadede yer almayan ve suç soruşturmasına ışık tutacak bilgiler elde edilmesi hâlinde bu bilgiler kolluk veya Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir.

(8) Müdürlük uzman personeli tarafından, soruşturmanın gizliliğini ihlal etmeyecek şekilde insan ticareti suçunun göstergelerine yönelik detaylı inceleme ve kişi ile yapılan mülakat sonrasında, kişinin mağdur olup olmadığı yönünde rapor tanzim edilir.

(9) Uzman personel tarafından hazırlanan rapora istinaden düzenlenen ve Ek-2'de yer alan insan ticareti mağduru tanımlama belgesi Müdürlük tarafından onaylanır.

(10) İnsan ticareti mağduru tanımlama belgesi onaylanan kişiyle ilgili olarak Müdürlük tarafından kayıt işlemi yapılır.

(11) Mağdurlara yönelik iş ve işlemler sırasında mağdurun güvenliği için gerek görülmesi hâlinde Müdürlük tarafından kolluk refakati talep edilebilir.

(12) Mağdur olarak tanımlanan yabancıya, kendi dilinde veya anlayacağı bir dilde, sunulacak destek hizmetleri anlatılır, sığınmaevine sevk işleminin ardından mağdur yabancı ise ikamet izni işlemlerine başlanır.

(13) Mağdurun ruhen veya bedenen engelli olduğu yönünde kanaat oluşması halinde, durumu tutanakla tespit edilerek gerekli destek ve yardım hizmetlerine yönlendirilir.

Mağdur tanımlamasındaki esaslar

MADDE 18 – (1) İnsan ticareti suçunun mağduru olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe duyulan kişiler şikâyetçi olup olmadığına bakılmaksızın, soruşturma veya kovuşturmanın sonucu beklenmeden yapılacak idari işlem ile mağdur olarak tanımlanır.

(2) İhtiyaç durumunda tanımlama sürecindeki mağdura, Müdürlükçe psiko-sosyal destek sağlanır.

(3) Mağdurun, ruhsal yönden tedaviye veya gözetime ihtiyacı olduğu doktor raporuyla anlaşıldığı takdirde; mağdur, psikiyatrik tedavisi için ruh sağlığı ve hastalıkları uzmanı bulunan hastanelere genel hükümlere göre sevk edilir.

(4) Mağdur olarak tanımlanan yabancı, ülkesine gönüllü ve güvenli geri dönüşü sağlandıktan sonra ülkemizde tekrar insan ticareti suçundan mağdur olduğu takdirde, mağdur tanımlaması Genel Müdürlüğün görüşleri doğrultusunda gerçekleştirilir.

(5) Mağdur olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe duyulan, ancak tanımlama sürecinde psikolojik ve/veya fiziksel sorunları nedeniyle mülakat yapılamayan kişilerin iyileşme sürecinde veya sonrasında mülakatı tamamlanır.

(6) Soruşturma veya kovuşturma aşamasında mağdurların dinlenmesi, görüntü ve ses kaydı alınması 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 52 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne göre yerine getirilir.

(7) Mağdur olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe duyulan kişiler, tanımlama sürecinde sınır dışı işlemine konu edilmez.

(8) Mülakat öncesinde kişiler, insan ticareti suçu ve bu suça maruz kalanların faydalanabileceği haklar konusunda bilgilendirilir.

(9) Kişilerle yapılan mülakatlarda yaş, cinsiyet, uyruk, ikamet gibi demografik özellikler ile sömürtü belirtileri, beden dili, kişinin yaşam koşulları, çevresi ile olan ilişkileri birlikte değerlendirilir.

(10) Tanımlama sürecinde gerçekleştirilecek iş ve işlemler esnasında, mağdur yabancı ise talebi üzerine veya re'sen, Müdürlük tarafından tercüman sağlanır. Mağdurun kadın olması durumunda, varsa, tercümanın da kadın olması tercih edilir.

(11) Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) ve (ğ) bentleri uyarınca hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancılarla Müdürlük tarafından insan ticareti göstergelerine yönelik olarak mülakat gerçekleştirilir.

(12) Mülakat sırasında ikamet ve çalışma izni elde etme amaçlı yanıltıcı beyanlarda bulunan ve belge sunan kişiler insan ticareti mağduru olarak tanımlanamaz.

Vaka yönetimi

MADDE 19 – (1) Genel Müdürlük, uygun görülen illerde insan ticareti vakalarında tüm süreci takip etmek üzere, vaka yöneticisi belirleyebilir.

(2) Vaka yönetimine ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

İkamet izni

MADDE 20 – (1) Mağdur olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe duyulan yabancılarla, yaşadıklarının etkisinden kurtulabilmesi ve yetkililerle işbirliği yapıp yapmayacağına karar verebilmesi amacıyla Valiliklerce otuz gün süreli ikamet izni verilir.

(2) Otuz günlük ikamet izni süresinde mağdurun güvenliği ve özel durumu göz önünde bulundurularak, mağdurun ülkede kalmak istemesi hâlinde sığınmaevinde barındırılması esastır.

(3) Bu ikamet izninde, Kanunda sayılan diğer ikamet izinlerinin verilmesindeki şartlar aranmaz.

(4) Genel Müdürlük veri tabanına, tanımlanan mağdurun kişisel verilerinin gizliliği esas alınarak, Müdürlüklerde yetkilendirilen personel tarafından gerekli veri giriş işlemleri yapılır.

(5) Yabancı uyruklu mağdur ve çocuğuna, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 88 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre ikamet izni verilir. Mağdurun daha önceki dönemlerde vize ve ikamet süresi ihlalinden kaynaklanan cezalarının bulunması, ikamet izni düzenlemesine engel teşkil etmez.

(6) Mağdur olan veya olduğu yönünde kuvvetli şüphe duyulan kişilere verilen düşünme süresi esnasında veya bitiminde destek programından faydalanmak istemediğini ve yetkililerle işbirliği yapmayacağını yazılı olarak açıkça beyan eden kişi de mağdur olarak tanımlanır. Bu durumda, mağdurlara yabancılara ilişkin genel hükümler uygulanır.

İkamet izninin uzatılması ve iptali

MADDE 21 – (1) Mağdurun barındırıldığı ilde bulunan Müdürlükte görevli uzman personel tarafından, iyileşme ve düşünme süresi tanımak amacıyla verilen ikamet izninin uzatılması için Ek-3'te yer alan değerlendirme raporu hazırlanır.

(2) Değerlendirme raporuna istinaden ikamet izni uzatılması uygun görülen mağdurların ikamet izni en fazla altışar aylık sürelerle uzatılır. Ancak bu süreler hiçbir şekilde toplam üç yılı geçemez.

(3) 29 uncu madde kapsamında mağdur destek programının sonlandırıldığı durumlarda verilen ikamet izinleri uzatılmaz veya iptal edilir.

(4) Destek hizmetlerinden sadece gönüllü ve güvenli geri dönüş programı talep eden mağdurun ikamet izni, gönüllü ve güvenli geri dönüş işlemi gerçekleştirildikten sonra iptal edilir.

(5) Destek programı sürecinde mağdurun, gönüllü ve güvenli geri dönüş programından faydalanmak istemesi hâlinde, ikamet izni, gönüllü ve güvenli geri dönüş işlemi gerçekleştirildikten sonra iptal edilir.

(6) İnsan ticareti mağduru olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe bulunan yabancılardan, kendi girişimleriyle suçun failleriyle yeniden bağ kurduklarının belirlendiği durumlarda ikamet izinleri iptal edilir. Ancak; bu eylemi karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir, şiddet, korkutma, tehdit sonucu ya da psikolojik sebeplerle yapıp yapmadıkları araştırılır. Müdürlük ve sığınmaevi görevlilerinin görüşlerini içeren değerlendirme raporunda bu nedenlerden birinin varlığı konusunda kanaat oluşursa, mağdurun ikamet izni iptal edilmez.

(7) İkamet izninin uzatılması veya iptali, mağdurun ikametinin bulunduğu yerdeki Valilik onayına tabidir.

(8) İnsan Ticareti Mağduru Tanımlama Belgesi onaylanmayan, ikamet izninin uzatılması kararı verilmeyen, ikamet izni iptal edilen veya destek hizmetlerinden faydalanmayı tercih etmeyen ve destek programı sonlandırılan yabancı uyruklu kişiler hakkında yabancılara ilişkin genel hükümler uygulanır.

(9) Kamu düzeni ve güvenliği açısından tehdit oluşturması veya kişinin mağdur olmadığına anlaşılması hâlinde ikamet izni düzenlenmez ve düzenlenen ikamet izni iptal edilir.

(10) Mağdurun ikamet izninin uzatılmasını talep etmesi ve sığınmaevi dışında bir adreste kalmak istemesi hâlinde, kolluk tarafından, belirtilen adres ve varsa o adreste ikamet eden kişilerle ilgili olarak tahkikat yapılır ve bu tahkikat on gün içerisinde sonuçlandırılır.

Kanun kapsamında olan mağdurlar

MADDE 22 – (1) Kanun kapsamındaki, uluslararası koruma başvuru veya statü sahipleri ile geçici korumaya tâbi olanlar ve diğer yabancılardan, mağdur olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe duyulanlar hakkında, insan ticareti mağdurlarına ilişkin hükümler de uygulanır.

İnsan ticareti mağduru Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları

MADDE 23 – (1) Mağdur olarak tanımlanan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı aile bireyleri, kadınlar ve beraberindeki çocukların tanımlama sonrasındaki iş ve işlemleri 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hükümlerine göre yürütülür. Yurtdışında insan ticareti suçuna maruz kalan Türk vatandaşları ile ilgili işlemler de aynı Kanun kapsamında yürütülür.

(2) Mağdur olarak tespit edilen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ve çocuk mağdurlara sunulacak destek hizmetleriyle ilgili usul ve esasların belirlenmesi için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile protokol yapılır.

İnsan ticareti mağduru çocuklar

MADDE 24 – (1) Yaşça çocuk olma incelemesi devam eden mağdurlar, bu inceleme bitinceye kadar çocuk olarak kabul edilir.

(2) Çocuk mağdurla ilgili tanımlama sürecinde çocuğun yüksek yararı ilkesi gözetilir. Çocuklarla yapılan görüşmelerde mutlaka psikolog ya da sosyal çalışmacı bulunur.

(3) Mağdur olarak tanımlanan çocuk ile ilgili işlemler, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu hükümlerine göre yürütülür. Mağdur olarak tanımlanan çocuk, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ilgili birimlerine teslim edilir.

(4) Millî Eğitim Bakanlığı, insan ticareti mağduru çocuklar ve insan ticareti mağdurlarının beraberindeki çocukların eğitim hizmetine erişimi amacıyla gerekli tedbirleri alır.

(5) Mağdur çocukların gönüllü ve güvenli geri dönüş programı sürecinde de risk ve güvenlik değerlendirmesi yapılarak çocukların yüksek menfaati gözetilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mağdurun Korunması, Barındırılması, Destek Hizmetleri

Sığınmaevleri

MADDE 25 – (1) Genel Müdürlük, uzman personelin görev yaptığı, mağdurların fiziki, psikolojik tedavilerine erişimi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esasına göre yürütülen sığınmaevleri kurar, işletir veya tamamını ya da bir kısım hizmetlerini protokol yaparak işletirebilir.

(2) Muhtemel veya tanımlanan mağdurlar, Müdürlüğe ait sığınmaevlerine, mümkün olmaması halinde kamu kurum ve kuruluşlarına, mahalli idarelere, sivil toplum kuruluşlarına ait sığınmaevleri veya benzeri hizmet kuruluşlarından birine yerleştirilir.

(3) Sığınmaevlerinin yeri gizlidir. Müdürlük, kolluk, sığınmaevi görevlileri, diğer görevliler ve destek programından yararlanan mağdurlar gizlilik kurallarına riayet etmek zorundadır.

(4) Genel Müdürlüğe ait geri gönderme ve kabul barınma merkezlerinde; mağdurların ön tanımlama, tanımlama, sığınmaevine sevk, gönüllü ve güvenli geri dönüş işlemleri sırasında kısa süreli kalabileceği ayrı mekânlar tahsis edilebilir. Bu yerler, ikinci fıkrada belirtilen yerlerde kalma imkânı bulunmaması hâlinde yabancı mağdur için hazır bulundurulur.

Sığınmaevine sevk

MADDE 26 – (1) Müdürlük, tanımlanan veya muhtemel mağdurların sığınmaevine veya benzeri hizmet kuruluşlarından birine, Genel Müdürlük bilgisi dâhilinde yerleştirilmesini sağlar.

(2) Mağdurun sığınmaevine sevk Valilik koordinasyonunda sağlanır ve bu durum tutanak altına alınır.

(3) Mağdurun tanımlandığı ilde barındırılmaması durumunda sevk eden Valilik personeli tarafından, sığınmaevinin bulunduğu İlerdeki Müdürlük görevlilerine mağdur tutanakla teslim edilir.

(4) Ulaşım ve diğer giderler Müdürlük veya protokol hükümlerine göre ilgili kurum veya kuruluş tarafından karşılanır.

(5) Sığınmaevine sevk sırasında ve sonrasında kişinin hayatı veya vücut bütünlüğü bakımından bir tehlikenin mevcut olması hâlinde 6284 sayılı Kanun kapsamında gerekli tedbirler alınır ve kolluk refakati sağlanır.

Mağdurun barındırılması

MADDE 27 – (1) Mağdurun sığınmaevinde barındırılması esastır.

(2) Mağdur, destek programı kapsamında, uygun sığınmaevine veya benzeri hizmet kuruluşlarından birine yerleştirilir.

(3) Mağdurun sığınmaevindeki toplu yaşam kuralları ile uyması gereken güvenlik önlemlerini içeren metin kendisine anlayabileceği dilde okunur, izah edilir ve bu metni imzalaması sağlanır.

(4) Mağdur, destek programı kapsamında kaldığı sığınmaevinden yetkililere haber vermeden ayrıldığı takdirde sığınmaevi yetkililerince tutanak düzenlenir ve derhal Müdürlüğe ve kolluğa bilgi verilir.

(5) Müdürlük, mağdurla ilgili tüm süreçler konusunda Genel Müdürlüğü bilgilendirir.

Destek programı

MADDE 28 – (1) Düşünme süresinde, soruşturma ve kovuşturma aşamalarında ve sonrasında mağdurun güvenliği, sağlığı ve özel durumu gözetilerek, bilgilendirme ve rıza esasına dayalı olarak mağdur destek programı verilir.

(2) Mağdura asgari düzeyde ve imkânlar çerçevesinde sağlanacak mağdur destek programı;

a) Sığınmaevlerinde veya güvenli yerde barınmasını,

b) Sağlık hizmetlerine erişiminin sağlanması,

c) Psiko-sosyal destek sağlanması,

ç) Sosyal hizmet ve yardımlara erişimini,

d) Hukuki yardıma erişim ve mağdurların yasal haklarına ilişkin danışmanlık hizmeti ve bilgi verilmesini,

e) Eğitim ve öğretim hizmetlerine erişim konusunda rehberlik yapılmasını,

f) Mesleki eğitim alması ve iş gücü piyasasına erişimi konusunda destek verilmesini,

g) Temel ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde geçici maddi destek temini amacıyla 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümleri uyarınca maddi destek konusunda gerekli rehberliğin sağlanmasını,

ğ) İlgili sivil toplum kuruluşları ile uluslararası ve hükümetler arası kuruluşlar tarafından sağlanabilecek danışmanlık hizmetlerine erişimini,

h) Tercümanlık hizmeti verilmesini,

ı) Vatandaş olduğu ülkenin büyükelçiliği veya konsolosluluğuna, rızası hâlinde bilgi verilmesini,

i) Vatandaş olduğu ülke büyükelçilik veya konsolosluk yetkilileriyle görüşebilme imkânı tanınmasını,

j) Kimlik tespiti ve seyahat belgelerinin temini konusunda yardım sağlanmasını,

k) Genel Müdürlük tarafından uygun görülen diğer hizmetleri,

kapsar.

Mağdur destek programının sona ermesi

MADDE 29 – (1) Mağdurun;

a) Destek programından faydalanmak istememesi,

b) İradeyi sakatlayan haller dışında, özgür iradesiyle suçun failleriyle bağlantı kurduğunun tespit edilmesi,

- c) Sığınmaevinden haber vermeden ayrılması,
- ç) Destek programında alınan tedbirlere uymaması,
- d) Yetkililerle işbirliği yapmaması,
- e) Mağdur olmadığının anlaşılması,
- f) Gerçek dışı beyanda bulunduğu anlaşılması,

durumlarında Müdürlük uzman personeli tarafından düzenlenen değerlendirme raporuna istinaden destek programı sonlandırılabilir.

(2) Değerlendirme raporuna istinaden, yabancı mağdura düzenlenmiş olan ikamet izni uzatılmaz veya iptal edilir.

(3) Destek programından gönüllü olarak ayrılmak isteyen mağdur, gönüllü ve güvenli geri dönüş programı ile kişisel güvenliği konusunda Müdürlük tarafından bilgilendirilir.

(4) Mağdur, destek programı sırasında programdan ayrılmak istediğini yazılı veya sözlü olarak sığınmaevî görevlilerine bildirdiği takdirde, bu bildirim Müdürlüğe iletilir.

Gönüllü ve güvenli geri dönüş programı

MADDE 30 – (1) Gönüllü ve güvenli geri dönüş programı, mağdurun destek programından yararlanmak istemediğini, destek programı uygulandığı sırada veya program bitiminde talep etmesi hâlinde Genel Müdürlüğün koordinasyonu altında Müdürlük tarafından gerçekleştirilir.

(2) Müdürlük tarafından, mağdurun kendi ülkesine veya üçüncü bir ülkeye gitmek istediği durumda, güvenli çıkışının sağlanması ve gerekli koruma önlemlerinin alınabilmesi amacıyla Genel Müdürlüğe bilgi verilir.

(3) Mağdurların sığınmaevlerinde destek programı bitiminde ülkelerine gönüllü ve güvenli geri dönüş işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla havalimanlarına sevkleri sığınmaevî görevlilerince, diğer durumlarda da Valilik görevlisi veya protokol yapılan kurum veya kuruluşun yetkilisi tarafından gerçekleştirilir.

(4) Kişinin hayatı veya vücut bütünlüğü bakımından yakın bir tehlikenin mevcut olması hâlinde kolluk refakati talep edilebilir.

(5) Ulaşım ve diğer giderler Müdürlük veya protokol hükümlerine göre ilgili kurum veya kuruluş tarafından karşılanır.

(6) Mağdurların ülkemizden çıkış ve belge kontrol işlemleri, söz konusu mağdurlar pasaport kontrol noktasına götürülmeden, belgeler üzerinden tamamlanır ve kişiler doğrudan uçağın veya diğer ulaşım vasıtalarının kapısına götürülür.

(7) Mağdurların ülkeden çıkışlarında, vize ve ikamet süresi ihlallerinden kaynaklanan cezaların bulunduğu durumlarda, çıkış işlemleri 492 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre gerçekleştirilir.

(8) Mağdurun vatandaşı olduğu ülke makamları, mağdurun dönüş tarihi ve konu olduğu insan ticareti olayı ile ilgili olarak mağdurun rızasına dayanılarak bilgilendirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Maddi destek

MADDE 31 – (1) Temel ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde geçici maddi destek temini amacıyla 3294 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Genel Müdürlüğün talebiyle mağdurun ikamet ettiği ildeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından maddi destek sağlanır.

Sağlık giderleri

MADDE 32 – (1) Resmi sağlık kurum ve kuruluşlarınca sunulan sağlık hizmetleri, insan ticareti mağduru olduğu tespit edilen ve sağlık hizmetleri giderlerini karşılayacak durumda olmayan yabancı uyruklu hastalara, 5/12/2003 tarihli ve 2003/6565 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca, 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaf olarak ücretsiz verilir.

(2) İnsan ticareti mağduru olup, ayakta tedavilerine yönelik ilaç ihtiyacının mağdur tarafından karşılanamaması durumunda mağdurun ikametinin bulunduğu ildeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından karşılanır.

İş gücü piyasasına erişim

MADDE 33 – (1) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından, mağdur destek programından yararlanmakta olan insan ticareti mağdurlarının iş gücü piyasasına erişimi konusunda gerekli tedbirler alınır.

(2) Mağdurlara, iş gücü piyasasına erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla, mesleki beceri ve niteliklerini geliştirmeye yönelik Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü ve Halk Eğitim Merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar destek sağlar.

İdari düzenleme yetkisi

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin idari düzenlemeler yapmaya Genel Müdürlük yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 35 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 36 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)

